

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATAREA DISCRIMINĂRII
Autoritate de stat autonomă

Operator de date cu caracter personal nr. 11375

HOTĂRÂREA nr. 663
din 22.11.2017

Dosar nr: 193/2017

Petiția nr: 2006/06.04.2017

Petent: .

Reclamați: Baroul Prahova

Uniunea Națională a Barourilor din România

Parlamentul României

Obiect: prevederile art. 14, alin. 2 din Legea nr. 51/1995 privind exercitarea profesiei de avocat

I. Numele, domiciliul și sediul părților

Numele și domiciliul petentului

1..

Numele și sediul părților reclamate

2.Baroul Prahova, .

3.Uniunea Națională a Barourilor din România, .

4.Parlamentul României .

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

5. Prin sesizarea făcută, petentul arată faptul că prevederile art. 14, alin. 2 din Legea nr. 51/1995, privind exercitarea profesiei de avocat, în privința modului de accesare în profesia de avocat, ar avea un caracter discriminatoriu.

III. Citarea părților

6. În temeiul art. 20, alin. 4 din **O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, republicat (în continuare **O.G. nr. 137/2000**), s-a îndeplinit procedura de citare.

7. Petentul a fost citat prin adresa nr. 2006/11.04.2017 iar părțile reclamate prin adresa nr. 2131/11.04.2017, la sediul la sediul Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării (în continuare C.N.C.D.), pentru data de 27.04.2017.

8. Prin citație a fost invocată din oficiu excepția de vădită necompetență a Consiliului.

9. La termen s-a prezentat reprezentantul U.N.B.R., prin avocat . cu delegație la dosar.

10. Uniunea Națională a Barourilor din România precum și Parlamentul României au formulat puncte de vedere comunicate petentului prin adresa nr. 2549/08.05.2017.

11. Procedura legal îndeplinită.

IV. Susținerile părților

Susținerile petentului

12. Petentul reclamă prevederile discriminatorii ale art. 14, alin. 2 din Legea nr. 51/1995 privind exercitarea profesiei de avocat. Petentul a exercitat profesia de magistrat (procuror) timp de 21 ani, până la data de 28.martie 2016, fiindu-i respinsă d către Baroul Prahova cererea de primire în profesie fără examen. Potrivit prevederilor legale pot fi primiți în avocatură fără examen doar foștii judecători de la Înalta Curte de Casație și Justiție, instituindu-se o diferențiere între magistrați (judecători și procurori) pe de o parte, și chiar între judecători, fiind scutiți de examen doar judecătorii de la Înalta Curte de Casație și Justiție.

13. În primul rând discriminarea privește cele două categorii profesionale la care se referă noțiunea de magistrat, adică procurori și judecători. În timp ce judecătorilor de la Înalta Curte li se recunoaște dreptul de a accede în profesia de avocat fără examen, legea nu prevede dreptul corelativ al procurorilor de la Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție de a beneficia de același regim.

14. Curtea Constituțională, prin decizia nr. 866/2006 a admis excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 52 alin. 1 din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și al procurorilor, în partea care condiționează promovarea în funcția de judecător la ÎCCJ de îndeplinirea funcției de judecător în ultimii doi ani de activitate. În motivarea acestei decizii, instanța constituțională a reținut faptul că procurorii au, ca și judecătorii, statut constituțional de magistrați, prevăzut în mod expres în dispozițiile art. 133 și 134 din Constituție, în ceea ce privește numirea, promovarea în funcție și încetarea funcției, dar și în ceea ce privește incompatibilitățile și interdicțiile acestor două funcții. În cauza respectivă, s-a constatat că judecătorii și procurorii se află în aceeași situație juridică prin statutul lor constituțional similar.

15. În al doilea rând discriminarea privește modul de accedere în profesia de avocat, scutirea de examen fiind prevăzută doar în cazul judecătorilor de la ICCJ, fiind creat în favoarea acestora un regim discriminatoriu față de ceilalți magistrați. Pe de altă parte petentul se întrebă care ar i rațiunea pentru care un judecător la instanța supremă ar fi prezumat a avea o experiență profesională și pregătire teoretică superioară unui magistrat de curte de apel cu o vechime de peste douăzeci de ani de activitate.

16. Discriminarea nepermisă se poate invoca și în legătură cu modalitățile anterioare de accedere în profesia de avocat, respectiv primirea în avocatură pe baza unui interviu al cărui scop era cel mult acela de a verifica probitatea și integritatea persoanei în cauză, experiența profesională și nivelul de pregătire teoretică și practică fiind prezumate.

17. Petentul arată faptul că în speța prezentată nu există scopul legitim prevăzut de art. 20 din OG 137/2000, fiind evidentă discriminarea magistraților de la instanțele inferioare în raport cu cei de la instanța supremă.

18. Petentul mai arată că a formulat o cerere de a accede în avocatură, cu scutire de examen, la Baroul Prahova, cerere respinsă prin Decizia nr. 78/24.11.2016 întrucât nu îndeplinea condiția de a fi judecător la I.C.C.J.

Suținerile Uniunii Naționale a Barourilor din România

19. Prin punctul de vedere formulat se solicită admiterea excepției de necompetență invocate din oficiu. Se mai arată faptul că modificarea unei lege se poate face numai prin modalitățile stabilite de către Constituție.

20. Se mai arată faptul că petentul nu se referă la un anumit mod de aplicare a legii, mod ce ar fi susceptibil de a constitui o discriminare în sensul art. 2 din OG 134/2000, ci constituie o critică de neconstituționalitate a respectivului text de lege. Pentru aceste motive solicită respingerea petiției, ca nefiind de competența Consiliului.

Punctul de vedere formulat de către Parlamentul României

21. Prin punctul de vedere exprimat se solicită respingerea ca inadmisibilă a petiției întrucât aspectele sesizate nu intră sub incidența prevederilor art. 2 al OG 137/2000, nefiind de competența Consiliului a se pronunța asupra aspectelor de legalitate privind modul de soluționare a cererii petentului înaintate Baroului Prahova.

22. Se mai invocă lipsa calității procesuale pasive a reclamatei întrucât O.G. nr. 137/2000 privește acte sau fapte de discriminare și nu acte normative adoptate de autoritatea legiuitoare în exercitarea atribuțiilor constituționale și regulamentare.

V. Motivele de fapt și de drept

5.1. Colegiul director constată că petentul reclamă ca fiind discriminatorii prevederile Legii nr. 51/1995 privind exercitarea profesiei de avocat în privința modului de accedere în profesia de avocat, scutirea de examen fiind prevăzută doar în cazul judecătorilor de la Înalta Curte de Casație și Justiție.

5.2. **În drept**, potrivit dispozițiilor art.63 din Procedura Internă de Soluționare a Petițiilor și Sesizărilor, ce prevede că „(1) *Colegiul director se va pronunța mai întâi asupra excepțiilor de procedură, precum și asupra celor de fond care nu mai necesită, în tot sau în parte, analizarea în fond a petiției.*

5.3. Astfel, avem în vedere faptul că, în prezenta cauză, a fost ridicată din oficiu excepția de necompetență materială a C.N.C.D.

5.4. Colegiul director urmează a admite excepția de necompetență materială a C.N.C.D. invocată din oficiu, arătând că o eventuală constatare a unei fapte de discriminare ar afecta norme juridice cu caracter de lege.

5.5. **Decizia nr. 997 din 7 octombrie 2008** a Curții Constituționale stabilește următoarele: „*Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că, în esență, critica autorului excepției pune în discuție constituționalitatea atribuțiilor jurisdicționale ale Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, care, potrivit art.20 alin.(3) din Ordonanța Guvernului nr.137/2000, poate să dispună «înlăturarea consecințelor faptelor discriminatorii și restabilirea situației anterioare discriminării», în măsura în care situațiile discriminatorii izvorăsc din conținutul unor acte normative.*

Față de acestea, Curtea apreciază că o corectă analiză a textului de lege criticat impune interpretarea acestuia în ansamblul reglementării din care face parte, mai precis al Secțiunii VI din Ordonanța Guvernului nr.137/2000, care reglementează rolul, atribuțiile și organizarea Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării.

Astfel, Curtea observă că potrivit dispozițiilor art.16 din Ordonanța Guvernului nr.137/2000, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării îndeplinește rolul de «garant al respectării și aplicării principiului nediscriminării», iar potrivit dispozițiilor art.18 din același act normativ, «este responsabil cu aplicarea și controlul respectării prevederilor prezentei legi în domeniul său de activitate, precum și în ceea ce privește armonizarea dispozițiilor din cuprinsul actelor normative sau administrative care contravin principiului nediscriminării.» Mai departe, art.19 alin.(1) lit.c), precum și art.20, în ansamblu, reglementează rolul jurisdicțional al Consiliului, care are ca finalitate, așa cum s-a arătat, «înlăturarea faptelor discriminatorii și restabilirea situației anterioare discriminării.» În sfârșit, nu trebuie omis nici faptul că art.2 alin.(3) din aceeași ordonanță prevede că sunt discriminatorii «prevederile, criteriile sau practicile aparent neutre care dezavantajează anumite persoane [...]».

Deși autorul excepției apreciază ca fiind un «nonsens» interpretarea dispozițiilor art.20 alin.(3) din Ordonanța Guvernului nr.137/2000 în sensul aplicabilității lor și cu privire la situațiile discriminatorii ce izvorăsc din conținutul actelor normative, Curtea observă totuși că dispozițiile de lege mai sus enunțate au constituit în realitate temeiul mai multor hotărâri prin care Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a constatat, în cadrul activității sale jurisdicționale, caracterul discriminatoriu al unor prevederi legale. Dovadă a acestui fapt stă și introducerea, prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr.75/2008, a alin. (3) la art.19 din Ordonanța Guvernului nr.137/2000, prin care s-a scos din competența Consiliului soluționarea sesizărilor având ca obiect măsurile legislative în contextul stabilirii politicii de salarizare a personalului din sistemul bugetar, măsură legislativă dictată tocmai ca urmare a efectelor generate de hotărârile emise de această instituție.

În această ordine de idei, Curtea constată că, în vederea îndeplinirii rolului său de garant al respectării și aplicării principiului nediscriminării, Consiliul Național pentru Combaterea

Discriminării este chemat să vegheze, printre altele, inclusiv asupra modului în care este respectat acest principiu în conținutul actelor normative. În acest sens, acest organ poate constata existența unor prevederi de lege discriminatorii și își poate exprima opinia în ceea ce privește armonizarea dispozițiilor din cuprinsul actelor normative sau administrative cu principiul nediscriminării. Ceea ce aici interesează sunt efectele pe care le produc aceste opinii. Astfel, dacă s-ar admite că, pe calea controlului jurisdicțional întemeiat pe art.20 alin.(3) din Ordonanța Guvernului nr.137/2000, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării poate să constate existența unor situații discriminatorii ce își au izvorul direct în conținutul unor norme legale, hotărârea Consiliului ar putea avea ca efect încetarea aplicabilității acestor dispoziții și chiar aplicarea prin analogie a unor alte texte de lege, care nu se referă la persoana sau grupul social discriminate. Într-o atare împrejurare, se pune în discuție legitimitatea acestui organ de a interfera în competențele legislativului, prin înlăturarea aplicabilității unor acte normative și instituirea aplicabilității altora, dar și în competențele Curții Constituționale, care îndeplinește rolul de legislator negativ atunci când constată lipsa de conformitate dintre prevederile unei legi sau ordonanțe și dispozițiile constituționale, sub aspectul art.16 referitor la principiul nediscriminării.

Deși în lumina dispozițiilor constituționale o asemenea interpretare nu ar putea fi acceptată, rolul Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării putând fi rezumat mai degrabă la posibilitatea de a constata existența unor discriminări în conținutul unor acte normative și la formularea de recomandări sau sesizarea autorităților competente pentru a modifica respectivele texte de lege, se observă totuși, așa cum s-a reținut și mai sus, că, în practică, art.20 alin.(3) din Ordonanța Guvernului nr.137/2000 a generat efecte neconstituționale, prin care s-a încălcat principiul separației în stat, la aceasta contribuind chiar formularea echivocă a dispozițiilor cuprinse în Secțiunea VI din Ordonanța Guvernului nr.137/2000.

Pentru aceste motive, Curtea constată că prevederile art.20 alin.(3) din Ordonanța Guvernului nr.137/2000 sunt neconstituționale în măsura în care sunt interpretate în sensul că acordă Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării competența ca, în cadrul activității sale jurisdicționale, să anuleze textul unor acte normative cu caracter discriminatoriu și chiar să substituie acest text cu dispoziții cuprinse în alte acte normative.”

5.6. Având în vedere aceste aspecte, Colegiul nu se poate pronunța prin hotărâre privind obiectul cauzei, însă poate emite un punct de vedere, conform prevederilor art. 18 alin. 1 al **O.G. nr. 137/2000**, care prevede: „Consiliul este responsabil cu aplicarea și controlul respectării prevederilor prezentei legi în domeniul sau de activitate, precum și în ceea ce privește armonizarea dispozițiilor din cuprinsul actelor normative sau administrative care contravin principiului nediscriminării.”

5.7. Având în vedere cele mai sus arătate precum și ordinea analizărilor excepțiilor Colegiul apreciază faptul că admiterea excepției necompetenței face de prisos analiza fondului petiției, a modului de interpretare și aplicare a legii precum și a excepției lipsei calității procesuale pasive .

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, cu modificările ulterioare, cu unanimitatea membrilor prezenți la ședință

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Admite excepția de necompetență materială a C.N.C.D. invocată din oficiu;
2. Emiterea unui punct de vedere;
3. O copie a prezentei hotărâri se va comunica părților.

VI. Modalitatea de plată a amenzii: —

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată în termenul legal de 15 zile potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ** la instanța de contencios administrativ.

Membrii Colegiului director prezenți la ședință

BERTZI THEODORA – Membru

DINCĂ ILIE – Membru

GHEORGHIU LUMINIȚA – Membru

HALLER ISTVÁN – Membru

POPA CLAUDIA SORINA – Membru

SANDU VERONICA TATIANA – Membru

Redactat T.B./R.B.

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit **OG 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.

Punct de vedere

O.G. nr. 137/2000, la art. 2 alin. 1 prevede: *„Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.”*

Astfel se poate considera discriminare

- o diferențiere
- bazată pe un criteriu
- care atinge un drept.

În conformitate cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului în domeniu, diferența de tratament devine discriminare atunci când se induc distincții între situații analoage și comparabile fără ca acestea să se bazeze pe o justificare rezonabilă și obiectivă. Instanța europeană a decis în mod constant că pentru ca o asemenea încălcare să se producă *„trebuie stabilit că persoane plasate în situații analoage sau comparabile, în materie, beneficiază de un tratament preferențial și că această distincție nu-și găsește nicio justificare obiectivă sau rezonabilă”*. Curtea a apreciat prin jurisprudența sa, că statele contractante dispun de o anumită marjă de apreciere pentru a determina dacă și în ce măsură diferențele între situații analoage sau

comparabile sunt de natură să justifice distincțiile de tratament juridic aplicate (ex.: **Fredin împotriva Suediei**, 18 februarie 1991; **Hoffman împotriva Austriei**, 23 iunie 1993, **Spadea și Scalabrino împotriva Italiei**, 28 septembrie 1995, **Stubbings și alții împotriva Regatului Unit**, 22 octombrie 1996).

Conform Curții Constituționale a României (ex. **Deciziile nr. 168/1998 și 294/2001**) situațiile deosebite în care se găsesc diferitele categorii de salariați determină soluții diferite ale legiuitorului în ceea ce privește salarizarea acestora, fără ca prin această soluție să se încalce principiul egalității, ce nu semnifică uniformitate. „Principiul egalității în drepturi și al nediscriminării se aplică doar situațiilor egale ori analoage, iar tratamentul juridic diferențiat, instituit în considerarea unor situații obiectiv diferite, nu reprezintă nici privilegii și nici discriminări.” (**Decizia nr. 108 din 14 februarie 2006 a Curții Constituționale**).

Diferențierea trebuie să se bazeze pe comparația față de alte persoane, grupuri sau comunități (**O.G. nr. 137/2000**, art. 1 alin. 3: „Exercitarea drepturilor enunțate în cuprinsul prezentului articol privește persoanele aflate în situații comparabile.”). Comparabilitatea se analizează în raport cu dreptul invocat ca fiind restrâns sau înlăturat.

Colegiul director apreciază că aceasta a constituit dezideratul legiuitorului, fiind avuți în vedere doar judecătorii de la instanța supremă.

Asztalos Csaba Ferenc
Președinte

Theodora Bertzi
Membru Colegiu director

